

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

quæst. 1. art. 7. ubi ait, quod licet Christus in Sacramento non possit multiplicare species per medium, potest tamen illas multiplicare per seipsum: ut autem videri possit ab oculo existente extra Sacramentum, species visibiles multiplicare deberet per medium, sicque illas ad talem oculum emittere, quod non requiritur, ut videri possit ab oculo, qui etiam est sub Sacramento, sed sufficit, ut illas per seipsum multiplicet, sicque ad talem oculum emitat.

87 Probat secundum conclusio ratione fundamentali. Potentia cognoscitiva potest saltem divinitus ea omnia percipere, quæ continentur intra latitudinem sui objecti specificativi: Sed quamvis corpus Christi, ratione modi essendi sacramentalis, non contineatur intra objectum visum, bene tamen ratione sui, cum habeat ibi suum colorem: Ergo quamvis oculus corporeus non possit elevari à Deo ad videndum modum supernaturalem & miraculosum, quo corpus Christi est in Eucharistia, bene tamen ad concipiendum ipsam Christi corpus in ea existens.

88 Respondent Adversarii, quod licet corpus Christi, ut existens in Eucharistia, sit coloratum, subindeque intra objectum specificativum potentie visivæ, quia tamen non est intra objectum proportionatum illius, eo quod ibi non sit extenso modo, & extenso localis sit conditio sine qua objectum visibile à visu percipi nequit, non potest etiam supernaturaliter videri ab oculo corporeo.

89 Sed contra primò: Deus ut in se est, quamvis non sit objectum proportionatum nostri intellectus, potest tamen ab illo attingi supernaturaliter, ex eo quod contineatur intra objectum specificativum ipsius: Ergo similiter, quamvis corpus Christi, ut existens in hoc Sacramento, non sit objectum proportionatum visui, & ideo non possit naturaliter ab eo percipi, eo tamen ipso quod est intra objectum specificativum ipsius, poterit supernaturaliter ab eo attingi.

90 Secundò, quamvis juxta modum connaturalem agendi visio fiat per species extensas, & ab objecto extenso missas, non videtur tamen negandum, quin de potentia absoluta oppositum fieri possit; vel quia Deus seipso immediatè producit speciem in oculo, vel quia cum extenso sit solum quedam conditio & modificatio objecti, non minùs à Deo suppleri poterit, quam aliæ conditiones, verbi gratia approximatio; nam D. Stephanus e terra Christum vidit stantem in celo, & Beati in celo, non obstante opacitate terræ, poterunt videre damnatos in inferno existentes.

91 Addunt aliqui, quod sicut quando res aliqua conspicitur in speculo, imago illius non est per partes extensa in speculi, prout res ipsa apparet, quin imò imago totius objecti est in qualibet parte & puncto speculi; ita quamvis Christus sit in Sacramento, modo indivisibili & inextenso, & totum in toto, ac totum in qualibet parte, nihilominus potest, saltem divinitus, representari oculo corporeo per aliquam speciem, præsertim, quia licet tale corpus existat indivisibiliter in ordine ad locum, est tamen divisibile in ordine ad se, & habet extensionem integram partium in se, ut magis patebit ex solutione objectionum.

92 Probat tertio conclusio evertendo præcipuum fundamentum Adversariorum. Si quid enim impediret, quominus corpus Christi in Sacramento existens, posset videri oculo corporeo, maxime quia deberet videri modus quo ibi existit;

A quod videtur impossibile, cum modus sit supernaturalis, spiritualis, & omni ex parte invisibilis: Sed hæc ratio non obstat: Ergo Adversarii, præsertim Suarez, quibus disp. 3. l. 2. sic dicitur: Si videtur corpus Christi, sub speciebus: Ergo formaliter & per se videtur, ut ibi præsens: Ergo videtur præsentia, quam sub speciebus, quia hæc est formalis ratio existendi ibi: non potest autem per se videri aliquid quasi incorporeum, quin simul per se videatur forma, quæ formaliter constituitur. Minor verò inadem: Quamvis enim duo jungantur, potest unum attingi ab alio, quando unum ex illis non pertinet ad aliud objectum: Sic visio colore pomi, non videtur odor, vel lapori: sic beata Virgo, & Apostoli Christus in terris existentem oculo corporeo videbant, & tamen divinam ejus substantiam & existentiam visu corporeo non cernebant, sed duntaxat cognitione supernaturali fidei illam cognoscebant. Item ipse Christus, cum penetrare januas, vel lapidem sepulchri, vere seipsum videbat, ut erat penetrativè in lapide, vel in locis januarum, & tamen non videbat oculo corporeo modum supernaturalem quo ibi penetrativè erat: Ergo similiter poterit oculus corporeus divinam virtutem videre Christum in Sacramento existentem, absque eo quod modum ipsum quo existit intueatur. Unde D. Thomas suprà relat. Christus Christi videt seipsum sub Sacramento existentem, non tamen potest videre ipsum modum quo est sub Sacramento, quod pertinet ad sensum intellectum.

Dices: Si oculus corporeus videret corpus Christi, ut existens in Sacramento, & tamen modum quo in eo existit, non perciperet, unum ab alio abstraheret; potentia enim cognoscens unum, non cognito alio sibi conjuncto, dicitur abstrahere seu transcendere unum ab alio: Sed potentia visiva, cum sit corporea & immetaphysica, abstractiva non est, ut docent Philosophi: Ergo oculus corporeus non potest videre corpus Christi, ut existens in Sacramento, nisi etiam ipsum modum quo ibi existit, videat.

Respondet negando sequelam Majoris, & distinguendo probationem illius: Potentia cognoscens unum, non cognito altero sibi conjuncto, abstrahere dicitur, si illud quod cognoscitur, pertineat ad objectum potentie, conceditur: si non pertineat ad illius objectum, nego. Sic enim quando visus percipit colorem pomi, non percipiendo ejus odorem, non dicitur abstrahere unum ab alio, quia odor pomi ad objectum potentie visivæ non pertinet. Ita pariter, licet oculus corporeus videret supernaturaliter Christum in Sacramento existentem, non viso modo supernaturali quo ibi existit, non diceretur abstrahere unum ab alio, quia talis modus, cum sit spiritualis, & incorporeus, intra objectum potentie visivæ non continetur.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijciunt primò: Nullum objectum potest videri sine specie: Sed nulla potest esse species representans corpus Christi ut in Sacramento existens: Ergo non potest ut ibi existens videri oculo corporeo. Major docetur communiter à Philosophis, Minor probatur. Corpus Christi est in Sacramento, modo indivisibili &

inextenso: Sed nulla species sensibilis potest representare objectum existens modo indivisibili & inextenso, quia omnis species sensibilis, cum sit materialis, debet esse extensa & divisibilis: Ergo nulla potest dari species representans corpus Christi, ut in sacramento existens.

96. Respondeo data Majori, negando Minorem; & ad ejus probationem dico quod d species divisibilis representare nequit objectum indivisibiliter existens, si existat indivisibiliter tam in ordine ad locum quam in ordine ad locum; sed si existat indivisibiliter tantum in ordine ad locum, & sit divisibile in ordine ad se: unde cum objectum catens extensione locali possit habere extensionem integram partium in se, ut de facto habet corpus Christi in Eucharistia, per speciem divisibilem oculo corporeo representari potest.

97. Dices, Esto corpus Christi, ut in sacramento existens, videri possit per speciem extensam & divisibilem, non potest tamen ut ibi existens, talem speciem emittere, & per medium in potentiam distendere, cum talis emissio & diffusio speciei exigit extensionem & contra quantum quantitativum medii, quæ non competunt corpori Christi in Eucharistia: Ergo licet ut ibi existens, per speciem extensam & divisibilem representari possit, nihilominus videri nequit oculo corporeo.

98. Respondeo dato Antecedenti, negando Consequentiam; quia, ut supra dicebamus, esto corpus Christi, ut in sacramento existens, talem speciem emittere, & in sensum immittere nequeat, illa tamen potest immediate produci à Deo in oculo; vel Deus potest in objecto supplere defectum extensionis localis, cum illa sit conditio solum extrinseca, nec redundet in rationem formalem objecti, sicut extensio integralis partium in se.

99. Instabis: Solum sensibile proprium de absoluta Dei potentia non potest videri, sed requiritur concursus sensibilis communis, quem Deus supplere non potest: quia non est pure effectivus, sed etiam formalis, eò quod modificat speciem sensibilis proprii: Atqui extensio in ordine ad locum, est sensibile commune, ut docent Philosophi in libris de anima: Ergo Deus non potest supplere defectum extensionis localis in objecto visibili.

100. Respondeo negando quod sensibile proprium de absoluta Dei potentia non possit videri, sine concursu sensibilis communis; siquidem nihil deest sensibili proprio quod pertineat ad rationem objecti: modificatio enim sensibilis communis non requiritur ut objectum habeat absolute rationem objecti, sed ut fiat objectum proportionatum potentie; unde cum Deus possit potentiam elevare ad objectum improporionatum, non est necesse quod suppleat huiusmodi modificationem. Sicut approximatio & indistantia necessaria est ut agens modo connaturali agat, sed quia interdum elevatur supra modum agendi connaturalem, & agere potest in distans, non est necesse ut Deus suppleat eam modificationem & conditionem indistantie, quæ non requiritur ad agendum absolute, sed ad agendum connaturaliter. Sicut etiam licet certa quædam proportio aut distantia inter potentiam & objectum requiratur, ita ut non possit connaturaliter objectum immediate supra sensum positum efficere sensationem, attamen de potentia Dei absoluta id non videtur negandum. Quis enim neget, Christi.

Tom. V.

Astum dum lapidem vel fores penetraret, lapidem vel janua vidisset; aut oculus Beati, si aliquod corpus penetraret, tale corpus visurum? quia scilicet huiusmodi modificatio necessaria est solum ut objectum sit proportionatum. Idem dicendum in proposito, nimirum quod modificatio sensibilis communis requiritur solum ut objectum possit videri connaturaliter, & si desit hæc conditio, nihilominus poterit objectum de absoluta Dei potentia videri, neque necessarium est talem modificationem à Deo suppleri.

Objicies secundò: Si oculus corporeus posset elevari à Deo ad videndum corpus Christi ut existens in Eucharistia, maxime quia illud, cum sit coloratum, continetur intra objectum specificativum potentie visive: Sed hæc ratio non valet: Ergo ruit præcipuum fundamentum nostre sententie. Major pater ex supra dictis. Minor probatur. Color & alia accidentia corporis Christi sunt in sacramento ad modum substantie: Ergo sunt insensibilia, sicut ipsa substantia: Ergo licet corpus Christi, ut existens in Eucharistia, coloratum sit, nihilominus oculo corporeo videri nequit, etiam de absoluta potentia.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem: & ad ejus probationem dicendum quod omnia accidentia corporis Christi in Eucharistia, sunt ad modum substantie, eo sensu quod sunt modo indivisibili, non verò modo invisibili; nam inseparabile est à colore quod sit visibilis, cum id essentialiter habeat ex eo quod sit objectum sensus, & qualitas sensibilis; sicut inseparabile est à quantitate, quod habeat extensionem partium in ordine ad se.

ARTICULUS V.

Quando & quomodo corpus Christi desinat esse in hoc sacramento?

Dico primò: Corpus Christi desinit esse sub speciebus sacramentalibus, quando desitura fuisset propria illarum substantia.

Probatür breviter: Christus succedit speciebus, loco propriæ substantiæ: Ergo non ante desinit sub illis, quam desitura fuisset propria substantia.

Confirmatur: Deus nunquam se subtrahit à rebus, nisi res ipsæ talem subtractionem possint, nam ut ait Apostolus ad Rom. 11. *Dona Dei sunt sine penitentia*: Sed præsentia Christi sub speciebus panis & vini, est maximum donum donum hominibus concessum: Ergo nunquam à speciebus illis se subtrahit, nisi ipsæ hanc subtractionem possint, quod solum tunc contingit, quando desitura fuisset propria illarum substantia. Unde erronea est, & à Gregorio XI. ut refertur in directorio Inquisitorum, damnata aliquorum sententia, qui dicunt, desinere Christum sub sacramento, quando in aliquem locum immundum projicitur; cum enim corpus Christi sit in hoc sacramento impassibiliter, nullam contrahit in his casibus in seipso immunditiam, ut rectè ait Sanctus Thomas in 4. dist. 9. quæst. 1. art. 2. quæst. 1. ad 3.

Ex his inferes, nunquam desinere corpus Christi sub speciebus, nisi succedente alia substantia, à pane & vino diversa. Nam Christus (ut diximus) non desinit sub speciebus, nisi quando desitura fuisset propria substantia: At propria substantia

K k 3

stantia